

Dinand Ekkel over programma ‘Groene Kennis voor en door burgers’

‘Ik ben een arrangementenmakelaar’

Exciting food, Experience nature en Amazing countryside. Dat zijn de drie thema's van het programma ‘Groene kennis voor en door burgers’ van de Groene Kennis Coöperatie. CAH-docent Dinand Ekkel, sinds juni 2008 programmaleider, ontvouwt zijn ideeën en legt uit hoe het programma dat vorig jaar niet werd goedgekeurd nu een succes moet worden.

“Ik heb altijd al iets gehad met natuur, vooral met beesten en buiten zijn”, aldus Ekkel in zijn werkkamer op de nevenvestiging van de CAH Dronten op het terrein van PTC+ Barneveld. Ekkel is van huis uit diergedragswetenschapper. Inmiddels heeft de wereld van het groen – natuur- en milieu-educatie, bos- en natuurbeheer – ook zijn hart gestolen. “Ik ben van nature nieuwsgierig en heb het snel opgepikt.”

Sinds juni 2008 is hij programmaleider van dit programma. “De burger ‘groen’ laten beleven en tot groenvriendelijk gedrag aanzetten, daar gaat het in essentie om”, zo legt hij uit. “Burgers hebben steeds minder affiniteit met groen en bewegen in het groen. Studies wijzen ook uit dat ze vervreemden van de natuur en ons voedsel. Tegelijkertijd maken ze zich zorgen over hun kinderen die steeds dikker worden en liever ach-

melen van projectvoorstellen die in het kader van de subsidieregeling KIGO uiterlijk 1 maart moeten worden ingediend bij het ministerie van LNV. Geen eenvoudige opgave. In de vorige ronde in 2008 keurde de adviescommissie van de subsidieregeling het programma niet goed met als gevolg dat er geen projectvoorstellen ingediend mochten worden. Ekkel was er toen niet bij betrokken maar heeft wel een idee waarom dat gebeurde. De affiniteit van groene onderwijsinstellingen met het thema groene kennis voor en door burgers is niet groot in tegenstelling tot thema's als bijvoorbeeld melkveehouderij, tuinbouw of voeding die van oudsher in de curricula van groene onderwijsinstellingen zitten. “De boeren en hoveniers weten ons wel te vinden. En als het om voeding en gezondheid gaat, kent ook iedereen Wageningen. Maar niet-groene partijen die namens burgers spreken kennen de aoc's en has'en niet terwijl die veel voor hen zouden kunnen betekenen. In mijn eerste verkenning liep ik tegen tal van kansrijke voorbeelden aan.”

Niet-groene partijen die namens burgers spreken kennen de aoc's en has'en niet terwijl die veel voor hen zouden kunnen betekenen

Niet vreemd dat bij iemand met zo'n achtergrond het idee van een ‘rekenbos’ ontstaat. Tien populieren, groepjes van dennenparen. “Laat basisschoolkinderen ook eens buiten rekenen. Leren in een groene context is een natuurlijk onderdeel van de basisschool.” Misschien een beetje gek? Dinand Ekkel is er heel serieus over. Het past uitstekend in zijn denkbeelden van ‘Groene kennis voor en door burgers’, een van de veertien A-programma's van de Groene Kennis Coöperatie.

ter de computer of tv zitten dan buiten spelen. In het programma zit de ambitie om via projecten van groene onderwijsinstellingen de burgers te stimuleren ‘groen’ en groene voeding op te zoeken en kinderen buiten te laten spelen in de overtuiging dat dit bijdraagt aan een goede gezondheid en welzijn. En dat het groene onderwijs er beter van wordt.

Weinig affiniteit

Ekkel heeft het druk met het schrijven van een nieuw programma en het verza-

Groene leercontexten

Een woningbouwcoöperatie in de Amsterdamse wijk De Baarsjes bijvoorbeeld. “Die wil de binnentuin van een wooncomplex revitaliseren maar vraagt

Dinand Ekkel

Studeerde gedragsonderzoek aan Wageningen Universiteit. Hij werkte van 1988 tot 1991 als docent bij de HAS Den Bosch en vervolgens van 1991-1996 als onderzoeker/docent bij de Universiteit van Utrecht waar hij promoveerde op diergedragsonderzoek. Van 1996 tot 2001 werkte hij als onderzoeker bij de Animal Science Group in Lelystad waarna hij werd aangesteld als hoofddocent bij de Leerstoelgroep Ethologie van Wageningen Universiteit. Sinds 2006 is hij als docent Dierenwelzijn verbonden aan de CAH Dronten en vanaf juni 2008 is hij programmaleider van het GKC-programma 'Groene kennis voor en door burgers'

zich af hoe het onderhoud dan moet. Toen ik vroeg of ze misschien aan een aoc-locatie in Amsterdam - Clusius of Wellant – hadden gedacht was het antwoord negatief. Ze kennen ons gewoon niet.” Dat constateerde Ekkel ook bij de Natuurspeeltuin De Speeldernis in Rotterdam die hij uit nieuwsgierigheid in de zomervakantie met zijn kinderen bezocht. “Het was er erg druk, veel kinderfeestjes. De beheerder vertelde me dat hij niet aan onderhoud toekomt. Het planten van een heg, het aanleggen van een moestuintje en het bouwen van een boomhut waarvoor wat extra geld beschikbaar was. Ik dacht er zijn hier toch wel groene opleidingen die op zoek zijn naar groene leercontexten? Wat is nu leuker een speeltuin helpen of leren in een theorielokaal?” Een derde voorbeeld is volgens Ekkel het plan van de GGD in Zuidoost Brabant om de buitenomgeving van scholen te vergroenen. “Veel schoolpleinen zijn kale betonnen vlaktes. Gemakkelijk voor het onderhoud

Voelsprietten

Voorbeelden te over. Maar of deze of andere vergelijkbare potentiële ‘vragen’ via de KIGO-regeling gesubsidieerd zullen worden, hangt af van de visie die in de vorm van een programmabeschrijving moet worden opgeleverd. Ekkel is zich daar terdege van bewust. “Als het programma niet wordt goedgekeurd, heb ik het niet goed gedaan.”

Het nieuw te vormen programmateam krijgt daarbij een belangrijke rol. De werving van leden is inmiddels volop gaande. “Een team waarin de groene onderwijsinstellingen van vmbo tot en met Wageningen beter vertegenwoordigd zijn”, aldus Ekkel. “Zij gaan meeschrijven aan het programma en moeten actief zijn in de regio om tot projecten te komen. Dat past ook bij mijn visie op de rol van het programmateam. Ik zie mezelf als arrangementenmakelaar. Met het team op bovenlokaal niveau de voelsprietten vanuit het programma uitsteken en onderzoeken waar de groene vra-

die tot doel hebben voeding te proeven en te beleven en om bewustwording van de relatie tussen voeding en gezondheid. “De smaaklessen voor basisscholen die als RIGO-project 2007 zijn gestart vallen daar bijvoorbeeld onder. Er zijn heel concrete ideeën om bij de uitvoering ervan ook mbo-groenleerlingen te betrekken en uit te breiden naar schooltuinen. Zodat dat basisschoolleerlingen zelf de worteltjes en radijsjes telen die naderhand in de smaaklessen worden gebruikt.” Groenbeleving staat centraal in het thema Experience nature. “Het heeft veel gemeen met de traditionele uitgangspunten van natuur- en milieueducatie. Je kunt o.a. denken aan projecten met natuurspeelplaatsen, schoolpleinen en natuurlessen voor het basisonderwijs. Groene onderwijsinstellingen kunnen hier prima aanvullen op hetgeen natuur- en milieucentra, IVN, SME en Veldwerk Nederland op dit terrein doen.” Tenslotte Amazing countryside. “Bij dat thema gaat het o.a. om boerderij-educatie. Bijvoorbeeld samenwerken met duurzame pabo’s die basisscholen helpen bij het ontvangen van ondernemers voor de klas en het bezoeken van boerderijen. Je ziet bijvoorbeeld een groeiende behoefte aan scholing van ondernemers die een educatieve rol willen spelen.”

Vragers

Ekkel heeft goede hoop dat de onderwijsinstellingen zijn visie op dit programma oppikken en met goede projectvoorstellen komen. Een week na ons gesprek vinden de projectdagen van ‘Groene kennis voor en door burgers’ plaats. Projectontwikkelaars van scholen zijn uitgenodigd om hem hun eerste ideeën voor te leggen. “Ik heb gegrepen dat er al heel wat aanvragen zijn met interessante voorstellen. Ik hoop dat in die voorstellen ook de vragers voldoende helder zijn. Het moeten immers arrangementen worden waarin naast de scholen ook de burgerpartijen participeren. Dat is een absolute voorwaarde.” □

Door opname van de verworven kennis uit deze projecten ontstaan nieuwe beroepsmogelijkheden en opleidingsmarkten

maar het draagt niet echt bij aan gezondheid, bewegen en kennis van de natuur. Een groene mbo-school als Velp zou daar toch een perfecte rol bij kunnen spelen?” Ekkel spant zich uiteraard in om de betreffende instanties en groene scholen uit de genoemde voorbeelden bij elkaar te brengen maar hoopt dat dergelijke organisaties in de toekomst groene onderwijsinstellingen gemakkelijker weten te vinden. En dat deze scholen door deelname aan dergelijke projecten de verworven kennis in hun curricula opnemen. Daarmee ontstaan nieuwe beroepsmogelijkheden en dus opleidingsmarkten voor o.a. natuur, gezondheid, landbouw en zorg en wordt het imago van de groene onderwijsinstellingen versterkt.”

gen liggen waar groene scholen mee aan de slag kunnen. Op lokaal niveau moeten de scholen zelf in omgeving op zoek gaan en in gesprek zien te komen met partijen om tot projecten te komen. Dat hoeven overigens niet allemaal KIGO-projecten te zijn.”

Thema's

Het eerste concept van de programmabeschrijving ligt er nu. Ekkel dook daarvoor in de literatuur, sprak met een aantal colleges van bestuur en kreeg input van o.a. IVN en Staatsbosbeheer. Exciting food, Experience nature en Amazing countryside worden wat Ekkel betreft de pakkende namen van de thema's om het programma concreter te maken. Bij Exciting food gaat het om projecten